

Το σύστημα που οπλίζει νεοναζί τρομάζει με τους οπαδούς

Τη Δευτέρα 7 Αυγούστου στη Νέα Φιλαδέλφεια, υπήρξε μια δολοφονική έφοδος Κροατών νεοναζί και Ελλήνων συνεργών τους και όχι ένα ακόμη βίαιο «οπαδικό ραντεβού». Από εκεί πρέπει να ξεκινάει η οποιαδήποτε συζήτηση γύρω από τη δολοφονία του Μιχάλη Κατσούρη λίγο έξω από το γήπεδο της ΑΕΚ. Αν αυτή η αφετηρία παρακαμφθεί στο όνομα μιας γενικής και αόριστης καταδίκης του οπαδισμού, τότε αυτομάτως το θύμα εξισώνεται με τον θύτη. Πράγμα πολύ βολικό αφενός για τους νεοναζί μαχαιροβγάλτες, αφετέρου για την κυβέρνηση Μητσοτάκη.

Σε αυτό το άρθρο δεν θα μπούμε στη διαδικασία να εξηγήσουμε τα αυτονόητα. Γιατί δηλαδή δεν ήταν μια βίαιη οπαδική αντιπαράθεση αλλά μια νεοναζιστική έφοδος. Τα βίντεο, οι μαρτυρίες, ο νεκρός Μιχάλης και οι τραυματίες, αποτυπώνουν με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο τι συνέβη. Το πιο κωμικοτραγικό είναι ότι ακόμη και τα αλληλοφαγώματα και οι εσωτερικές έριδες στη ΓΑΔΑ, οδηγούν αστυνομικούς να «κελαηδούν» σε φιλικά προσκείμενους δημοσιογράφους για το τι πραγματικά ερχόντουσαν να κάνουν οι νεοναζί. Συνεπώς, δεν έχει νόημα να τα παραθέσουμε εκ νέου. Σε αυτό το άρθρο θα επιχειρήσουμε να αποδομήσουμε κάποιους μύθους και αφηγήσεις γύρω από τις κερκίδες των γηπέδων και αυτούς που τις κατακλύζουν.

Οπαδισμός και πολιτική

Μια μεγάλη μερίδα προοδευτικών αριστερών ανθρώπων, έδειξε αρκετά προβληματικά αντανakλαστικά μπροστά στα όσα συνέβησαν στη Νέα Φιλαδέλφεια. Αυτό αποδεικνύει ότι υπάρχει σε μεγάλο βαθμό ενσωμάτωση μιας κυρίαρχης αφήγησης που φορτώνει όλα τα αρνητικά του σύγχρονου επαγγελματικού ποδοσφαίρου στους «αλήτες των γηπέδων» και «στους οπαδικούς στρατούς» και όχι σε όσους λυμάνονται το άθλημα, είτε επιχειρηματικά είτε πολιτικά. Η στοχοποίηση των «χούλιγκανς» σε ένα ηθικιστικό και τρομολαγνικό πλαίσιο είναι μια συντηρητική προσέγγιση ενός υπαρκτού κοινωνικού φαινομένου, η οποία συνήθως εκφράζεται με μια απλουστευτική ρητορική που δεν διακρίνει, δεν διαχωρίζει, δεν αντιλαμβάνεται τις επιμέρους διαφορές των εκάστοτε οπαδών, αλλά τους τοποθετεί όλους στο ίδιο καζάνι.

Σε καμία περίπτωση δεν επιδιώκω να ωραιοποιήσω την έννοια του οπαδικού συνδέσμου. Οι οπαδικοί σύνδεσμοι δεν είναι ομοιογενή πολιτικά σύνολα. Είναι συσπειρώσεις ανθρώπων γύρω από το έμβλημα και τα χρώματα μιας ομάδας. Όμως η συλλογική έκφραση γύρω από αυτές τις συσπειρώσεις δεν είναι

ενιαία. Έχει διαφοροποιήσεις, οι οποίες πολλές φορές λαμβάνουν πολιτικές τάσεις και προεκτάσεις. Για παράδειγμα, δεν είναι το ίδιο μια κερκίδα που έχει σημαίες του Τσε με μια κερκίδα που έχει σημαίες με σβάστικες, δεν είναι το ίδιο μια κερκίδα που σηκώνει πανό «refugees welcome» με μια κερκίδα που σηκώνει πανό «refugees fuck off», δεν είναι το ίδιο μια κερκίδα που δείχνει αλληλεγγύη στους Παλαιστίνιους με μια κερκίδα που χαιρετά ναζιστικά. Εντός των οπαδικών συνδέσμων διαμορφώνονται κουλτούρες και πολιτικές προσεγγίσεις ανάλογα με την ηγεμονία στο εσωτερικό τους.

Δεν ισχυρίζομαι ότι οι οπαδικοί σύνδεσμοι είναι πολιτικές συλλογικότητες. Και ούτε πρέπει να αντιμετωπίζονται ως τέτοιες. Θα ήταν φαιδρό. Ισχυρίζομαι όμως ότι ως συλλογικά υποκείμενα καλούνται να τοποθετηθούν επί πολιτικών ζητημάτων, και είναι θετικό όταν αυτό το κάνουν σε μια αντιφασιστική/ριζοσπαστική κατεύθυνση. Αυτός είναι και ο λόγος που σε μεγάλο βαθμό τόσο η UEFA όσο και οι νεοναζί οπαδοί προσκυνούν το λεγόμενο NO POLITICA στις κερκίδες. Επειδή ενοχλεί η πολιτική. Όχι όμως η πολιτική γενικά και αόριστα, αλλά η αριστερή ριζοσπαστική πολιτική. Και αυτό έχει φανεί σε πληθώρα περιπτώσεων, όταν νεοναζί οπαδοί τυγχάνουν ήπιας μεταχείρισης σε αντίθεση με τους αντιφασίστες. Το πιο τρανό παράδειγμα είναι η Νέα Φιλαδέλφεια. Μια ομάδα Κροατών νεοναζί οπαδών, διέσχισε όλα τα Βαλκάνια για να έρθει στο γήπεδο της ΑΕΚ και να μαχαιρώσει, με αποτέλεσμα τη δολοφονία ενός ανθρώπου. Η UEFA το μόνο που έκανε ήταν να μεταθέσει για άλλη ημέρα τη διεξαγωγή του ματς και μάλιστα με κόσμο στις κερκίδες στην Κροατία. Αντίθετα, όταν πέρυσι οι οπαδοί της Σέλτικ σήκωσαν αντιβασιλικά πανό, η UEFA κινήθηκε νομικά εναντίον τους. Και αυτό είναι ένα από πολλά παραδείγματα που δείχνει ότι υπάρχουν δύο μέτρα και δύο σταθμά.

Πολιτική και οπαδισμός

Οι οπαδοί, λοιπόν, με τα τρωτά και τα μη τρωτά χαρακτηριστικά τους, υιοθετούν πολιτικές στάσεις. Η πολιτική όμως, σε όλο της το εύρος, μέσα από τα κόμματα και τις οργανώσεις της, πώς τοποθετείται απέναντί τους; Αυτό είναι ένα ερώτημα που έχει ενδιαφέρον, ειδικά για την Αριστερά. Η δολοφονία του Μιχάλη Κατσούρη, έδειξε ότι η Αριστερά είναι πολύ διστακτική και μετέωρη στην ανάλυση του φαινομένου. Και αυτό πολλές φορές την οδηγεί να υιοθετεί τον εύκολο δρόμο που τσουβαλιάζει, χυμαδοποιεί και τοποθετεί άκριτα τους οπαδούς σε ένα αποκρουστικό λούμπεν πλαίσιο. Αυτή η βολική επιλογή δεν αναλύει τις κοινωνικές ρίζες του φαινομένου, δεν εισέρχεται στις πολιτικές πτυχές του και λειτουργεί διαχωριστικά σε ταξικό επίπεδο. Καλλιεργεί έναν ελιτισμό που σε καμία περίπτωση δεν δικαιολογείται. Είναι άλλο πράγμα οι μαφιόζοι και άλλο πράγμα η άγρια νεολαία των γηπέδων, άλλο πράγμα οι μπράβοι των επιχειρηματιών και άλλο πράγμα οι πιτσιρικάδες των συνδέσμων, άλλο πράγμα οι μαχαιροβγάλτες νεοναζί και άλλο πράγμα ο Μιχάλης.

Οφείλουμε να σπάσουμε μια τρομολαγνική κουλτούρα που αναπαράγεται γύρω από τους οπαδούς. Δεν είναι όλοι έμμισθοι προέδρων, τσιράκια αφεντικών και υποψήφιοι δολοφόνοι. Οφείλουμε να υπερασπιστούμε την οργανωμένη συλλογική έκφραση, από τον εργατικό χώρο μέχρι την αθλητική ενασχόληση και ψυχαγωγία. Οφείλουμε να παρέμβουμε με τους όρους μας, μην αφήνοντας σπιθαμή

χώρου στους φασίστες. Γιατί η αλήθεια είναι αυτή. Εκεί που η Αριστερά φοβάται μη λερωθεί, οι φασίστες αλωνίζουν. Δεν είναι τυχαίο ότι η Χρυσή Αυγή είχε επιχειρήσει οργανωμένα να εισέλθει σε κερκίδες. Το γεγονός ότι στην πλειονότητα των περιπτώσεων απέτυχε, οφείλεται στο ότι κάποιος το απέτρεψε. Κάποιοι που δεν ήταν ούτε μπροστινοί προέδρων, ούτε ναρκέμποροι, ούτε μαχαιροβγάλτες, τους έστειλαν πίσω στα σπίτια τους. Αυτό δεν είναι καθόλου προς υποτίμηση. Είναι κάτι που πρέπει να το λάβουμε σοβαρά υπόψη μας, αν σκεφτούμε ότι σε όλα τα Βαλκάνια οι φασίστες αλωνίζουν με μαχαίρια και λοστάρια στην πλειοψηφία των κερκίδων.

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης, προφανώς δεν φαίνεται να συμμερίζεται αυτή την άποψη. Δεν κατάλαβε, ή μάλλον, δεν θέλησε να καταλάβει τι συνέβη στη Νέα Φιλαδέλφεια. Ο Μητσοτάκης και συνολικά το αστικό πολιτικό κατεστημένο, αναμάσησαν μια σειρά από κλισέ γύρω από τους οργανωμένους οπαδούς, βάφτισαν μια νεοναζιστική δολοφονία οπαδική συμπλοκή και έθρεψαν τη μικροαστική φοβικότητα που αναζητά μια θάτσερ να βάλει τα πράγματα στη θέση τους. Κάπως έτσι, για ακόμη μια φορά σε αυτή τη χώρα, αυτοί που ευθύνονται για την τραγική κατάσταση του ποδοσφαίρου, δηλαδή η UEFA, η πολιτική ηγεσία, οι επιχειρηματίες και η αστυνομία βρέθηκαν στο ίδιο τραπέζι να συζητήσουν για το πώς θα τσακίσουν τους οπαδούς.

Να δούμε λίγο πιο συγκεκριμένα τι ανακοίνωσε ο Κυριάκος Μητσοτάκης μετά τη δολοφονία στη Νέα Φιλαδέλφεια; α) Ότι η κυβέρνηση θα κλείσει όλους τους συνδέσμους οπαδών ανεξαρτήτως της δραστηριότητάς τους β) Ότι κάθε ομάδα θα έχει μόνο ένα σύνδεσμο ο οποίος θα έχει έδρα του τα γραφεία της εκάστοτε ΠΑΕ γ) Ότι η φύλαξη των κερκίδων περνάει εξολοκλήρου στην αστυνομία δ) Ότι στη Νέα Φιλαδέλφεια υπήρξε οπαδική συμπλοκή και όχι νεοναζιστική επίθεση.

Απέναντι σε αυτή την καρικατούρα του πιο ελεεινού θατσερισμού νομίζω ότι πρέπει να απαντήσουμε ένα προς ένα τα εξής: α) Η συλλογική έκφραση είναι δικαίωμα ακόμη και σε οπαδικό επίπεδο και δεν είναι ταυτόσημη με την εγκληματική δραστηριότητα β) Με βάση όσα ανακοινώθηκαν, πλέον και με τη βούλα του κράτους δημιουργούνται επιχειρηματικοί στρατοί, σύνδεσμοι υπό την επίβλεψη των ιδιοκτητών των ομάδων, γ) Η αστυνομία επιβραβεύεται για τις εγκληματικές της ευθύνες στη Νέα Φιλαδέλφεια, με την τοποθέτησή της μέσα στις κερκίδες, δ) Με βάση τα όσα συνέβησαν στη Νέα Φιλαδέλφεια θα έπρεπε να γίνει συζήτηση για τη φασιστική βία και όχι για την οπαδική βία.

Κλείνω με το εξής. Τη Δευτέρα 7 Αυγούστου, λίγο πριν τη δολοφονία, έτυχε να βρίσκομαι στη Νέα Φιλαδέλφεια. Αν καθόμουν για μια μπύρα παραπάνω, ενδεχομένως να ερχόμουν μούρη με μούρη με τους νεοναζί δολοφόνους. Εκεί δεν θα με βοηθούσε καμία Θάτσερ, κανένας Τσέφερνιν, κανένας μπάτσος, κανένας επιχειρηματίας.

Ενδεχομένως να μου έδινε ένα χέρι βοήθειας κάποιος Μιχάλης. Αν δεν του το μαχαίρωναν πρώτα όλοι αυτοί μαζί...